

BEDACTIONEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Șrisori nefrancați nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimt.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerie Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelt.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körsz.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifară
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 8-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un asem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 181.

Brașov, Joi 18 (31) August

1905.

Ucaturile ministrului Lukacs.

(t) Peste câteva zile se începe un nou an școlar. Se vor deschide țărași ușile școlilor noastre de la oraș și de la sate, ca să primescă în ele tinerele generațiuni, pentru a învăța și a-se cultiva.

Momente de bucurie și veselie sufletescă ar trebui să fie aceste pentru tot Românul doritor de binele și înaintarea neamului său. In loc de bucurie vedem par'că frunțile părinților și dascălilor înourate de grijile viitorului școlilor noastre, îi vedem adencă măhniți și preocupați de existența acestor școle, cari și până acuma au fost vecinic prigonite și amenințate de adversari.

Par'că nici-odată ca acum diriguitorii învățământului public din țera noastră nu și-a bătut joc așa de mult de principiul cel mai elementar pedagogic, după care un popor nu se poate cultiva în limba străină, căci progresul și cultura nu înfloresc decât pe pământul limbei proprii. Joc își bate de acest principiu și ministrul unguresc de ađi al cultelor și instrucțiunei publice, prin cele două ucaturi de maghiarizare cunoscute deja cetitorilor noștri. Prin aceste ucaturi guvernul Fejervary vré să introducă pe căi țaturalnice faimosul proiect așut al lui Berzeviczy și să arate cășt conaționalilor lui, că nu e mai puțin „patriotic“ și șovinist, decât antecesorii săi. Acest guvern a aflat binevenit momentul să desmintă, prin aplicarea de măsuri dușmănoșe cultivării și progresului naționalităților nemaghiare, învinuirile celor din coaliție, că este „antinațional“ și că „pactéză cu naționalitățile“. Și vine acum și el să adaugă o zală nouă în cătușă cu care guvernele sistemului politic nenorocit de până acum au strins libertatea învățământului nemaghiar în școlele populare confesionale.

Ce vré alta ministrul Lukacs prin prima sa ordonanță in care, cu o ușurință de neiertat, impune bieților școlari jugul limbei maghiare, când pretinde de la ei și de la învățători, ca jumătate din orele fixate în planul de învățământ iscodit de Wlassics pentru instruirea în limba maternă și maghiară, să se întrebuinteze negreșit numai pentru instruirea în limba maghiară, ca „să se garanteze astfel scopul instrucțiunei“?

Unde rămâne instrucțiunea în limba maternă și în celelalte obiecte de învățământ, decât se cere bună-ora de la învățător să jertfescă pentru predarea în „limba statului“ 6—8 ore în săptămână? Acesta să fie „scopul instrucțiunei“ la care se referă voinicosul ministru?

Ordonanța e și mai nemilósă în ce privesce pe învățători. Ministrul dá inspectorilor școlari poruncă aspră, ca în contra acelor învățători, cari nu posed limba maghiară în măsura, încât să o pótă preda cu succes, să deschidă imediat cercetare disciplinară pentru a fi înlăturați din post sub titlul că 's incapabili. Mai departe, decât lipsa de rezultat în predarea limbei maghiare ar fi o pre-

tinsă neglijență a învățătorului, acestuia să nu i-se contrasemneze chitanța despre suma de întregire a salariului de la stat, ori de alt ajutor, séu quinquenal. Mai mult, deorece un astfel de învățător — ăce ordonanța — „a pécătuit în contra aplicării limbei statului stabilită în lege“, prin urmare a sévirșit un „delict disciplinar“, să se facă raport la ministru contra lui și să se ordone cercetare disciplinară.

Vai și amar de bieții învățători confesionali nemaghiari! Se deschide drum larg inspectorilor unguresci de școle spre a șicana și prigoni pe învățătorii, cari fie că își vor da silința, ca pe lângă limba maghiară să nu negligeze nici celelalte obiecte, fie că știu mai puțin unguresce decât Pista ori Joska de pe la Dobrișin și Checichemet. Li-se pune în mână inspectorilor școlari o nouă și puternică armă de atacuri și suspiționări ca și când armele ce li-s'au dat până acum prin sumedenia de ucaturi ministeriale nu li-ar fi de ajuns a repune pe aceia dintre dascăli, cari nu din vina lor, ci din alte cause, n'au făcut, ori n'au putut face în limba maghiară sporiul ce-l așteptă de la ei aceia, cari în două-deci și patru de césuri ar vré să ne vadă contopiți în marele cazan al maghiarizării.

De cât toate aceste însă mai aspră și mai revoltătore este acea dispoziție a ministrului, în care se ăce, că decât au fost ridicați din post unul după altul doi învățători de la vre-o școlă confesională pentru neglijență în predarea limbei maghiare, o astfel de școlă să se închidă și în locul ei să se înființeze școlă de stat. Așa-dér ministrul nu numai că vré să pedepsescă pe învățătorii, cari ar negligia predarea „cu succes“ a limbei maghiare, ci vine să pronunțe sentință și asupra școlilor înseși, amenințându-le cu cea mai nemilósă pedepsă: cu închidere.

Acéstă dispoziție volnică la culme trebuie să provóce resentimentul tuturor popórelor nemaghiare, dat fiind, că pentru școlele ce le susțin ele statul nu contribuie cu nici un ban, școlele aceste sunt autonome și stau sub imediata jurisdicțiune bisericescă la care aparțin. Séu dóră nu e de ajuns că și până acum inspectorii școlari, cu ocaziunea visitațiunilor obicinuite în școlele confesionale nemaghiare, nu s'au interesat de cât de progresul în limba maghiară, introducându-se spre scopul acesta și premiarea învățătorilor „zeleși“, adecă corupțiunea în corpul învățătoresc nemaghiar, — ci trebuie acum ca școlele înseși să cadă victimă spiritului intolerant al șovinismului?

Etă un capitol într'adevăr vrednic de a fi țintuit și expus în fața lunei culte, ca să vadă ce róde este capabil să aducă liberalismul cu care cei ce ne ocărmuesc se laudă mereu în fața Europei civilizate.

Nu mai vorbim de a doua ordonanță a ministrului privitoare la preparandiile confesionale, prin care se impune candidaților de învățători o cunóscere a limbei maghiare în măsura așa de mare, în cât nu credem

să se pretindă mai mult nici de la candidații eșiți din preparandiile statului. Dēcă inspectorului îi stă în drept, pe basa ordonanței, a cere de la candidat să dea răspunsuri în limba maghiară din ori-ce obiect de învățământ, pentru a-se convinge, veđi Dómne, de gradul cunoscințelor candidatului în acéstă limbă, — atunci era mai sincer ministrul, decât spunea, că în preparandiile confesionale nu se mai toleréză altă limbă, de cât cea ungurescă.

Noi credem însă și suntem în drept a spera, că autoritățile noastre superioare școlare, vor ști să preintimpine pericolul acesta nou, ce amenință existența școlilor noastre populare și prin ele limba și cultura poporului nostru, și vor aduce la cunoscința ministrului, că nu se pótă face din parte-ne în interesul limbei maghiare mai mult decât s'a făcut până acum, fără a ne sinucide în privința morală și națională.

Brașov, 30 August n. -

Amânarea dietei. Diarul „Esti Ujság“ scrie, că guvernul Fejervary a decis, să amâne din nou dieta pe timp mai îndelungat. — Ministrul președinte Fejervary se va duce din nou la Ischl adi 30 August. El va fi primit în audiința de Maj. Să, care mâne 31 August, se reíntórcé dela manevrele din Tirol.

Greșeli politice. Organul partidului poporal, „Alkotmany“ de la 29 August, se jăluesce amar la loc de frunte de „greșelile“ ce le sévirșesce politica maghiară. »Alk.« spune, că forța de vieță a Maghiarilor o consumă multe rele și nevoi. Nația maghiară are sumedenie de dușmani interni, cari lucréză ađi cu forțe indoite. Naționalitățile se mișcă liber în direcția în care n'ar fi permis să facă nici un pas în cadrele unui stat consolidat. Nisuițele divergente ale naționalităților sunt potrivite de a desface unitatea statului și a face să scadă în mod însemnat forța cu care s'ar puté da o greutate mai mare cuvintului maghiar în concertul european. Tocmai în ziua de Sf. Stefan — ăce »Alkotmany« — când toți ar trebui să fim uniți în același sentiment, și-a ținut »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« serbarea sa cea mare în Sibiu. Efectul acestei serbări a trecut departe peste granițele țării și, durere, trecutul ne-a învęțat să nu credem în binele acestui efect. La serbări a luat parte și delegați din România, și deși în ascuns, totuși au politisat. Nu este o stare ideală aceea, ca o parte a cetățenilor egal îndreptății ai statului să politiseze ca naționalitate pe lângă asistența politicianilor din străinătate, séu, ceea-ce e mai verosimil, chiar dirigeați de aceștia...

Nu cumva »Alkotmany« ar vré să ăce cu alte cuvinte, că a fost o »greșală politică« din partea factorilor politici ai Ungariei, când li-s'a dat voie Românilor să se intrunescă la o serbare culturală?

Finanțele României. Corespondentul diarului »Neue Freie Presse« a avut o convorbire cu ministrul de finanțe român d-l Take Ionescu. Acesta a declarat că s'a convertit renta 5% în valóre nomina-

lă de 422 milioane. Sindicatul a luat asupra sa și celelalte 42 milioane rămase neconvertite. Așa dér misiunea sindicatului s'a isprăvit.

Starea finanțelor statului e bună. Pentru echilibrarea bugetului anului trecut ar mai trebui să între până la Oct. cincé milioane și decât, după cum e de așteptat, vor intra mai multe, va fi chiar un excedent. Cuponul de Octomvrie e acoperit. Recensămintul cel nou, care se face acuma, va da un spor de 4 până la cincé milioane.

Conferența interparlamentară de pace.

Luni s'a ținut în Bruxella I-a ședință a conferenței interparlamentare de pace. Asupra decursului acestei ședințe a sosit următorul comunicat telegrafic: Președintele conferenței *Beernaert* a salutat pe delegați într'o vorbire mai lungă, preamărind ideea păcii. Delegatul elvețian *Gobat* a motivat propunerea sa pentru convocarea unei conferențe noué la Haaga. Belgianul *Colls* a criticat politica militară și înarmările statelor neutrale. Delegatul *Bayer* (Danemarca) a vorbit pentru înființarea unei academii internaționale de pace. *Barthold* (Statele Unite) a propus înființarea unui parlament internațional, care să codifice drepturile ginților.

Un comunicat despre mișcarea revoluționară în Rusia. Departamentul poliției publice un comunicat care spune că de la sfirșitul anului 1904 a domnit la vestul Rusiei o activitate neînteruptă a diferitelor partide revoluționare contra acțiunei guvernului. O societate secretă jidovescă a lucrat și dēnsa contra creștinilor. Partidele revoluționare polonese au desvoltat o activitate deosebită formând organizațiuni de luptă cu un caracter anarhist. Scopul tuturor era să prelungească prin acésta viața politică anarhică prin atentate grave în centrele importante. Cu deosebire acéstă intențiune a fost realizată în timpul din urmă în Varșovia. Tóte șfortările autorităților de a liniști pe revoluționari și de a calma pasiunile au rămas zadarnice. La apelul episcopului din Varșovia, care îndemna populațiunea să înceteze ori-ce opozițiune contra guvernului, revoluționarii au respuns printr'un apel la luptă în contra capitalului și la revoluția generală. Astfel în a doua jumătate a lunei lui Iulie s'au produs demonstrațiunile revoluționare la Berdicew, Iublin, Kovno, Bialistok, Jecaterinoslaw și diferite alte localități, unde organizațiile revoluționare îndemnau poporul să atace chiar armata. La Varșovia se îndemna la greva generală. La Bialistok greviștii au reușit să fure din casa districtului 10.000 ruble; încercări de același fel au fost făcute și în alte localități. In urma acestei situațiuni s'a proclamat în multe părți starea de asediu, care va fi menținută cât timp acéstă stare de lucruri nu va înceta.

Negocierile între Svedia și Norvegia.

După terminarea plebiscitului poporului norvegian, care precum șcim, s'a exprimat cu o majoritate covârșitoare pentru despărțirea Norvegiei de Svedia, se vor intruni delegații ambelor state, ca să negocieze în cestiunea definitivă despărțirii. Spre acest scop au fost numiți delegați din partea Svediei: ministrul președinte Lundberg, ministru de externe conte Wachtmeister, ministrul de culte Hammarck

jöld și consilierul de stat Staff. Din partea Norvegiei ministrul president Michelsen, ministrul de externe Lövlund, presidentul sthortingului Berner și fostul consilier de stat Vogt. Prima ședință a delegațiilor se va întruni mâine, Joi, în 31 l. c. în orașul Karlstdt.

Fostul ministru Lukacs despre situațiune.

Fostul ministru de finanțe Ladislau Lukacs, care a avut zilele trecute o audiență la Majestatea Sa, a făcut următoarele declarațiuni asupra situațiunii:

— Audienței mele din Ischl i-se dă o mai mare importanță, decât merită. *Monarchul avea îngrijiri financiare.* Eu din întâmplare mă aflam la Ischl. Maj. Sa aflând despre această, prin ministrul președinte Fejervary m'a invitat la sine. Audiența a avut loc. Maj. Sa m'a ascultat în cestiunile financiare și a refuzării dărilor. Nimic altceva nu s'a întâmplat.

Că refuzul de a-se plăti dare a produs oarecărî îngrijiri, e lucru firesc. Mărturisesc, că în privința această eu aflu situația de foarte gravă, deoarece refuzul de a plăti dare nu folosese nimic, ci deschide răni grave pe corpul țării, ceea-ce nu cred să fie scopul coalițiunii.

Despre perspectiva viitorului e greu a-se pronunța cineva. Fie-cine scie și vede, ce fel de rele pot să urmeze. Ați ar fi mai ușor să se ajute, ca mai târziu, când pericolele pot să crească. Refuzul dărilor e ceva foarte grav. Care va fi urmarea? Vor scăde veniturile țării și guvernul va fi silit să reducă la minimum cheltuielile. Ce însemnă această din punct de vedere financiar și economic, poate s'o aprecieze ori-ce politician. Nu învidiez de loc sorțea unui guvern de mijlocire. Nu există autoritate, și un nou guvern cu greu ar pute să și-o câștige. Nu e lucru mai simpatic, decât a refusa imposibilele. Cetățenii se desvătă de ordine, de a plăti dare, er a restabili ordinea, a câștiga autoritate este lucrul cel mai greu. Etă de ce consecințele refuzului impositelor le pörtă țera.

Serbările culturale din Sibiu.

(Dela corespondentul nostru special.)

Sibiu, 29 August 1905.

Vineri, 12 25 August.

Reprezentății teatrale.

La orele 3 p. m. s'a reprezentat pentru a doua oară frumoasa piesă a lui V. Alexandri „Fântâna Blandusiei”. Lumea adunată asculta cu respirația oprită versurile curgătoare, jocul foarte reușit al artiștilor amatori și aplauda din inimă dicțiunea clară și jocul de scenă excelent al d-șorei Voiculescu dela Teatrul național din Bucuresci. Despre această reprezentație »Buletinul expozițiunii» scrie între altele:

»In șirul festivităților »Asociațiunii» s'a dat erî Vineri în 25 l. c. la orele 3 p. m. in teatrul orășenesc »Fântâna Blandusiei» de V. Alexandri. Cuprinsul piesei fiind de sigur deja cunoscut cetitorilor din operele nemuritorului poet, aflu aici cu cale a trece de-adreptul la aprecierea referitoare la reușita reprezentațiunii, condusă de idealistul actor al nostru d-l Zaharie Bârsan. El a fost regisorul piesei și a susținut tot-odată rolul principal al marelui poet roman Horaț.

Dintre scenerii a fost mai răpitoare aceea, când Horaț improvisând la Scaur poesia, privind în Getta drept musa lui, stăpânul casei îi ofere un dar să-și alégă, er el își alege pe Getta; apoi când Getta, sclava nobilă, devenită a lui Horaț, pusă la licitație între Posthumus, care o iubă, și între Scaur, care voia să-și răsbune asupra ei, a încercat a se sinucide cu stiletul; când Neera a cântat lui Scaur spre a-l orbi și mai mult de patima unei iubiri zadarnice, și când Horaț în marinimosa-i resignare la sfârșitul piesei a făcut o pă-reche liberă din sclavii săi Getta și Gallus.

Getta a fost reprezentată de eminenta artistă dramatică dela Bucuresci, d-șora Marióra Voiculescu, care prin voce, joc și mimică a făcut din rolul ei de sigur figura închipuită de poetul autor. Având d-șora Marióra Voiculescu o școlă artistică din cele mai bune și o rutină alésă

pe scena teatrului, dispunând apoi și de o voce deosebit de dulce și melodiösă, dela început i-a fost asigurat succesul splendid de mai apoi.

Celebra cântăreță Neera a fost reprezentată de d-na Lucia Dr. Cosma, care și-a jucat rolul cum nu se pöte mai bine. Maiestösă ca o regină, d-nsa s'a arătat tot-déuna cu acel zîmbet fin și dulce pe scenă, care și de altă-dată a stors admirația publicului.

Alte roluri bine jucate au avut d-nii T. Morariu (Mecena), Dr. I. Giurgiu (reprezentând pe îngâmfiatul Scaur, parvenitul tipic al tuturor timpurilor), N. Muntiu (pretorul Posthumus), Enescu (preferitul și fericitul Callus), Simtion (poetastrul Zoil), Rebege (păzitorul și spaima sclavilor), Crișan (inteligentul, prefăcutul și hazliul sclav Ghitto). Apoi au mai fost roluri de mai puțină importanță.

Intréga piesă a fost jucată perfect de bine, întreg publicul a rămas adénc impresionat și emoționat, întregul grup de artistă, artist și diletanți a fost împărtășit de aplauze și ovațiuni sgomotöse.

Intr'aceeași qi séra la 8 1/2, s'a pre-dat tot in teatrul orășenesc drama italianului Girolamo Rovette intitulată »Necinstiții». Brașovenii au avut deja ocazia să vadă reprezentarea acestei drame.

Pentru prima oară ajunge pe scena teatrului nostru din Transilvania o piesă modernă, și trag la îndoaială decât alegerea piesei a fost nimerită. O femeie, care își înșelă bărbatul din cauza luxului, pe care l face, un bărbat, care-și uită de datoria sa furând ca să-și salveze onóra, tipuri de acestea cred, că încă n'au loc pe o scenă românească. Nu suntem îndestul de copti pentru lucrul acesta, spiritul nostru sfios de provincie începe să devină neliniștit la auđul acestora. Germanii și în deosebii Francesii, cari escelează în temeale acestea, au un trecut literar bogat, la ei alte teme pe cari noi încă nu le-am avut, și-au trăit traiful, și e întrebare, dacă e pernicios pentru o literatură un astfel de curent, care există. Pentru noi însă, la ori-ce cas nu e potrivit în momentele de față.

Astea le-am spus numai în trecăt. Cu altă ocazie și sub altă formă decât un raport de serbări, se pot tracta în totă întinderea lor.

In ceea-ce privește jocul, a fost peste așteptare bun. Cum e foarte firesc, d-șora Marióra Voiculescu și d-l Zaharie Bârsan au eselat. Actul al doilea a fost jucat cu atăta vervă și realism, încât am rămas uimiți. Și să se observe un lucru: actorii noștri au greutate enorme la piesele serioase și mai cu semă la scenele ca cele din actul al doilea, când bărbatul află adulterul nevastei sale.

Rar am văzut — ba am pute dice, de loc — un joc mai excelent pe o scenă de diletanți. Rolurile celelalte au fost distribuite d-lor Enescu, Titu Morar, bursierul cel nou al societății de teatru și Munthiu, apoi d-șora Popescu. Toți s'au achitat pe deplin de rolurile lor, dovada cea mai bună aplauzele. Etă ce scrie »Buletinul» despre această reprezentație:

»Tot erî la orele 8 1/2 séra s'a pre-dat în teatrul orășenesc drama în 3 acte »Necinstiții» de Girolamo Rovette. Sufletul mișcării pentru predarea dramei a fost și aici d-l Z. Bârsan, care prin legăturile sale artistice a binevoit a mijloci colaborarea prea gentilei d-șore Marióra Voiculescu, dela teatrul național din Bucuresci.

Reprezentăția a succes în modsplendid, uimitor.

D-l Zaharie Bârsan, simpaticul actor-poet al nostru, speranța teatrului ce are să fie înființat la noi, a susținut rolul principal al lui Carlo Moretti cu tot aparatul forței sale dramatice.

Al doilea rol principal l'a avut d-șora Marióra Voiculescu, care și de astă-dată prin jocul ei artistic, prin pronunțarea clară a cuvintelor, prin mimică și gestulațiune, a sciut crea din rolul soției lui Moretti un adevărat cap de operă drama-

tică, făcând să vibreze toate cördele inimei celor prezenți.

Forțe succese au fost și rolurile susținute de d-șorele T. Popescu și Henteș și de d-nii Enescu, Morariu și Munthiu, cari au fost răsplătiți de public cu vii aplauze.

D-l Z. Bârsan și d-șora M. Voiculescu pătrundând în toate fazele psihologice ale rolurilor lor, cari reprezentau depravarea morală a acestor doi soți, au jucat nespuse de bine, lăsând o impresie adéncă în publicul care i-a aplaudat cu frenesie și i-a rechemat de nenumărate ori la rampă.

Cu drama această seria reprezentațiilor teatrale luate în programa festivităților »Asociațiunii» s'a încheiat.

Sâmbătă 13/26 August.

In ziua de Sâmbătă a fost un singur punct în program. Conferențe publice. In sala festivă a disertat d-l prof. V. Gr. Borgovanu, despre »Fazele actuale ale teosofiei». Corespondentului d-vöströ nu i-a fost cu puțină să asculte pe d-l Borgovanu, cercetând expositia. De altfel conferența se va publica în curénd.

Séra s'a dat un mic banchet din partea unui stimător în onóra ospelii mult iubit, profesorul universitar Nic. Iorga.

Duminică 14/27 August.

La 10 ore a fost vizitarea noiei catedrale ortodoxe-orientale.

Un tren special ne-a dus apoi la orele 2 p. m. la Seliște, juvaerul nostru și fala noastră. Un șir lung de vagóne abia putea cuprinde mulțimea de lume, care venise la excursiune. Conducerea excursiunii a fost încredințată d-lui Dr. Liviu Lemenyi, avocat, care s'a sciut achita excelent de gréua sarcină. Ajungénd la gară am fost primiți de populația îmbrăcată în haine de sêrbătoare. La școlă, în frumoasa sală festivă, am fost salutați din partea d-lui protopop Dr. Stroia în terminii călduroși. Corul din Seliște a cântat »Pe-al nostru stog o soris noira» d-l Partenie Cosma mulțămese în numele Asociațiunii.

Apoi ne-am dus cu toții la *Netedu*, unde s'a încins o horă și o sêrbă ca în povești. E greu să uiți tabloul feeric, care se întindea pe dinaintea ochilor. Têranii și țerance, domni și dómne, tineri și bêtrâni își petreceau după pofta inimii.

Séra a fost o cină comună în restaurantul comunal.

S'au ținut mai multe discursuri, dintre cari remarc pe al d-lui Iorga. D-l Iorga este omul zilei la noi. O primire atât de triumfală se face numai unui rege al gândirii. Simpatia, dragostea, stima de care se bucură, nu are margini. Și a vorbit și d-l Iorga la insistența tuturor și tunetele de aplauze care-i urmau fie-cărei gândiri exprimate, au fost dovada cea mai bună despre ce am đis mai înainte.

S'a încins apoi un joc vesel în pavilionul de vară, er când la 12 ore s'a dat semnalul de plecare, mulți au rămas cu inima la acest picior de raiu.

Ripoter II.

Negocierile de pace.

Etă cum a decurs ședința a 9-a de Sâmbăta trecută a conferenței din Portsmouth:

Dece minute înainte de a-se începe ședința, delegații de pace s'au dus la arsenalul marinei din Portsmouth, unde ca de obicei substitutul de secretar de stat Pierce i-a primit în numele presidentului Roosevelt și i-a condus în marea sală a desbaterilor. Secretarii celor două delegațiunii au cetit procesele verbale, cari curénd au fost aprobate. Secretarii au părăsit apoi sala, de ore-ce ședința a fost declarată secretă. După această *Witte* a comunicat baronului *Komura* răspunsul Țarului la ultima propunere japonească. Răspunsul este acesta:

Rusia primesce propunerea Japoniei, ca insula Sachalin să fie împărțită între Ruși și Japoneși, pentru ceea-ce în schimb Japonia renunță la pretensiunile privitoare

la limitarea forțelor navale rusesci în Asia-orientală și la predarea vaselor rusesci înternate în porturile neutre. In ce privește însă *pretensiunea* Japoniei, ca Rusia să plătescă o sumă anumită pentru partea de nord a insulei Sachalin, în numele Țarului trebuie să se respingă în modul cel mai hotărît.

După-ce *Witte* a făcut, în numele Țarului, declarația această, urmă o tăcere de câteva minute. Bar. *Komura* nu đise nici un cuvânt, din ceea-ce s'ar pute concluda ce fel de efect a făcut asupra delegațiilor japoneși acest răspuns hotărît. Din parte-i *Witte* n'a făcut nici o observare la răspunsul Țarului, ci cu o liniște caracteristică își scöse tabătiera din buzunar și-și aprinse țigara. Și *Komura* aprinse o țigară și timp de opt minute delegații de pace stătură astfel muți față'n față. In cele din urmă baronul *Komura* rupse tăcerea și đise, că deși diferențele între punctul de vedere japoneș și rus sunt așa de mari, totuși propune, să nu se întrerupă tratările, ci Lunî după amiađi la ora 3 să se țină o nouă ședință. *Witte* a primit imediat propunerea și delegații s'au des-părțit în mod cordial.

»Lokalanzeiger» primesce din Portsmouth șireca, că în timpul cât ședința de Sâmbăta a fost suspendată, *Komura* s'a sfătuit cu ceilalți delegați japoneși. Când reîntră în sală și a propus lui *Witte* amânarea ședinței pe Lunî, *Witte* a declarat, că el nu mai așteptă instrucții nou de la Petersburg și că punctul de vedere al Rușilor rămâne neschimbat.

Lunî nu s'a ținut totuși ședință, de ore-ce delegații japoneși n'au primit instrucțiuni noué din Tokio. In Tokio s'a ținut la 28 August un consiliu extraordinar de miniștri la care au participat și așa numiții bărbați de stat bêtrâni. Membrii consiliului s'au dus apoi la palat, unde și-au continuat desbaterile sub presidența lui Mikado. Se crede, că in acest consiliu s'a decis asupra păcii séu răboiului.

Acțiunea sêcuiescă.

In ministeriul de comerciú ungar s'a deschis la 28 August o anchetă sub presidența ministrului *Vörös László*, cu scop de a discuta planul de acțiune inițiat pentru ridicarea economică și națională a Sêcuilor, cari sunt »bastionul națiunii maghare in Ardeal». Discuțiunea s'a pornit pe temeiul unui memoriu detailat, elaborat in ministeriul de comerciú. La anchetă au fost invitați numeroși bărbați din Sêcuime și cunosători ai referenților sêcuiesci, între cari și fișpanul comitatului Brașov d-l George *Szekely*.

După discursul de deschidere al ministrului *Vörös*, P. *Szakáts* din M. Oșorheiú spune, că industria sêcuiescă a început să dea înderăt de la convenția comercială cu România (1880) încöce. Cere să fie luat în planul de acțiune și căile ferate sêcuiesci.

Fostul comisar sêcuiesc Sandor Janos cere extinderea acțiunii și asupra Sêcuilor din Arieș, cari duc o luptă desperată pentru existență, și asupra părții superioare a Têrnavei mici.

G. *Szekely*, fișpanul Brașovului, mulțumesce ministrului, că a ales Brașovul ca unul din punctele centrale ale acțiunii.

Taussig Hugo, președ. camerei com-merc. din M. Oșorheiú, relevăză necesitatea *extinderei operațiunilor băncilor maghiare pe teritoriul locuit de naționalități*, spre a contrabalansa operațiunile băncilor nemaghiare. Camera din M. Oșorheiú a strins o mică sumă pentru a-se plăti din ea pentru ucenicii. Un măestru mai de semă nu primesce ucenic fără plată, mai ales că pentru ucenicii naționalităților tot'dauna se plătesce. Nu scie de unde au bani naționalitățile pentru asemenea lucruri.

In ședința de după amiađi Dr. Koós spune, că România a contribuit cu capital la antreprizele industriale. Secretarul de stat *Szterényi* îi răspunde, că statul român n'a contribuit, dér regele e primul acționar la antreprizele industriale. Sandor Iános spune apoi, că *Eforia* sprijinesce

băile. *Koós* susține, că la noi *statul* ar trebui să semneze o parte din capital, cel puțin câte 2 milioane corone anual într-o serie de 10 ani, și rezultatul ar fi admirabil. Săcuii emigrăză și locul lor îl ocupă *Românii*.

Au mai luat cuvântul contele Lazar, fostul fișpan al Brașovului, Bürger, László, Vörös.

Guvernul a făcut propuneri concrete cu privire la sprijinirea industriei săcuiesc, cari au fost adoptate de anchetă.

Un nou memoriu despre colonisări.

După cum scriu foile maghiare, deputatul Sebens Dénes a scos de sub tipar o lucrare »de mare valoare«, deschizând nouă orizonturi pentru întărirea elementului maghiar din Transilvania.

Aceste nouă orizonturi se sintetizează într'un nou plan de colonisare, care după părerea lui Sebens ar trebui să se facă după următoarele considerațiuni:

1) Acțiunea de colonisare în Transilvania să lase la o parte teritoriul locuit de Sași și să se ocupe numai cu părțile locuite de *Români*, mai ales cu comunele mixte româno-maghiare. Acțiunea de colonisare să se încorporeze în următoarele comitate: M. Turda, Târnavă mică, Turda-Arieș, Solnoc-Dobâca, Cojocna, Hunedóra și Alba-inferiără. În aceste comitate să se ia în considerare înainte de toate orașele, ale căror împrejurimi să se colonizeze cu muncitori, industriași, grădinari maghiari. Pe lângă stabilimentele industriale și miniere să se facă de asemenea colonii de muncitori. Să se facă mai departe posibil, ca proprietarii maghiari să aibă numai lucrătorii agricoli maghiari. Până acum s'au dat coloniștilor imobile de 20—37 jughere. De acum înainte să li-se dea 1—5 jughere.

2) Comunitățile bisericesti maghiare răslețe din aceste comitate să se întărească prin aplicarea legii de congruă.

3) Odată cu acțiunea de colonisare să se revizuască și cărțile funduare.

4) Acțiunea de colonisare să formeze problemă de stat, să se execute de autoritățile statului și sub controla statului.

*

Precum vedem, teoriștii ideii de stat nu și-au suspendat activitatea nici pe timpul crizei acute. Ei făuresc mai departe la planuri fantastice și eșecurile suferite în trecut cu colonizarea nu i-au descurajat de loc.

SCRIRILE DILEI.

— 30 August n.

Expozițiunea etnografică a »Asociațiunii va mai rămâne deschisă până la 1/14 Septembrie. Eăt ce ni-se depeșeză în privința acésta din Sibiu:

„Rugăm anunțați, că expoziția etnografică a „Asociațiunii“ din Sibiu s'a prelungit până la 1 (14) Septembrie.

ss) Direcțiunea.

Eclipsa de soare, anunțată de astronomi și descrisă într'unul din numerile »Gazetei« s'a putut observa foarte bine în Brașov. Din ferestra redacției noastre uitându-ne prin o sticlă înegrită în direcția dintre Turnul alb și Turnul negru la orele 3 p. m., se putea vedea exact discul soarelui redus la un corn cu îmbucătura spre stânga, un fel de »aspiratio lenis«. În același timp lumina soarelui era diminuată, și peste brașii din jurul Turnului alb se întindea o semi-umbră tainică.

CertIFICATELE DE TRECERE. Eră am amintit despre ordinul ministrului de interne cu privire la certificatele de trecere în România. Acel ordin adresat viceșpanului comitatului Brașov, poartă numărul 78.522. III. cu data de 17 August și are următorul text: Camera de comerț și industrie din Brașov prin intermediul ministerului de finanțe mi-a trimis din nou o adresă, cerând acordarea unor înlesniri în circulația cu România. Luând în considerație motivele aduse de camerele interesate și congregațiile comitatense, permit în mod excepțional, ca viceșpanii și căpitani comitatelor vecine cu România și Serbia să pōtă libera certificate de trecere nu numai pentru străini, ci și pentru locuitorii locali în casuri, când ținta călătoriei

este plăcerea séu afaceri urgente. — Din ordinul ministrului ss) *Sélley*, consilier.

Pentru petrecerea poporală românească ce se va aranja Duminecă în 21 August st. v. (3 Sept. n.), de către un grup mai mare de tineri inteligenți români din Brașov, în localitățile »Casei de tir« (Schützenhaus) se fac, precum aflăm, cele mai întinse pregătiri. Inceputul petrecerii e fixat pe orele 7 séra. Producțiunea musicală declamatorică, la care și-au dat concursul lor și doi absolvenți ai conservatorului din Bucuresci, va avé loc în cas de timp favorabil în grădina »Casei de tir« la mese întinse. În cas de timp ploios în sa-lele acestui edificiu. După producțiune urmază dansul în sala cea mare din etagiū. Pentru Duminecă séra sunt puse la dispoziția oșpeților toate încăperile casei de tir. Intrarea e de persoană 1 corónă. În timpul petrecerii cât și în pauze va cânta taraful complet al lui *Dicu*. Programa detaliată se va publica în numărul de mâne. *Invitări speciale nu se trimit.* La petrecerea tinerimei noastre sunt invitați pe această cale și vor fi cu drag primiți toți Români din Brașov și din comunele învecinate, de asemenea și oșpeții, cari petrec în vilegiatură în Brașov și locurile climaterice din împrejurime.

Adunări poporale. Duminecă s'au ținut adunări poporale și în comunele *Ghiroac*, *Radna* și *Bârza* din cercul *Radnei*, în care s'a reclamat introducerea votului universal. Folia activistă din Arad spune, că la adunarea din Radna s'au prezentat și deputații Dr. Suciū, Dr. St. C. Pop și Rusu-Șirianu. Birăuțiu, cel care pune țera la cale, a ținut un »discurs« în care — dice folia amintită — a atins și lucruri, vorbind despre lista civilă a Maj. Sale, cari nici ca apucături de a combate nu pot fi admise.

Notar public în Bocsa a fost numit deputatul liberal Pachomie Avramescu. Prin numirea lui P. Avramescu, locul de deputat al cercului Bocșa a devenit vacant.

Cununie. Ioan Bochiș preot gr. cat. în Borșia și soția Maria Ciurilean, Leon Buzdug, preot gr. or. în Borgo-Joseni cu soția Lucreția Pop invită la actul cununiei fiilor lor Ioan și Elena, care se va celebra în 17 Septembrie st. n. la 4 ore d. a., în biserică gr. cat. din Borgo-Bistrita.

Accident în teatrul metropol din Berlin. Duminecă la amiazi, pe când se făcea repetiție la teatrul metropol din Berlin cu o nouă comedie, a cărei reprezentare direcțiunea o pregătesce pentru 2 Septembrie, ziua aniversară a bătăliei de la Sedan, — s'a prăbușit de-odată scena, pe care se aflau actorii. Nouă inși au fost grav răniți.

Deces. Nicolae *Stoichiță*, membru în direcțiunea institutului de credit »Corvineana« și cassier, a repausat subit la 24 l. c. în Hunedóra. Inmormântarea s'a făcut după ritul bisericeii gr. or. Sâmbătă în 26 l. c.

Viitorul rege al Norvegiei. O telegramă din Stockholm anunță, că candidatura prințului Carol al Danemarcei pentru tronul norvegian, câștigă teren.

Alegerea mitropolitului Serbiei. Duminecă s'a făcut alegerea mitropolitului Serbiei, 13 dintre membrii au votat pentru episcopul din Niș, 2 pentru cel din Zajevar, ér 5 buletine au fost albe. Neobținând nici un candidat majoritatea de două treimi, o nouă alegere se va face la 31 August.

Represaliile insurgenților cretani. Se anunță din Canea (Creta) că decretul, prin care s'a proclamat starea de asediu interdicte orașenilor d'a vinde țeranilor proviziunii drept represalii, vor opri pe țeranii d'a vinde orașelor produse agricole.

Lecții cu prețuri moderate din piano, canto, limba franceză și germană dă *Alexandrina Majai*, Ciocrac nr. 7.

Incendii. Parcă o lege fatală se lasă cu greutate de plumb asupra oamenilor și faptelor. Cu ivirea unor fenomene se produc inevitabil unele fapte, de cari în zădar voesc și se silesc oamenii să scape; fapte, cari cele mai de multe-ori sunt spre dauna adânc simțită a acelora, cari au nenorocirea să fie în virtutea lor.

Astfel cu ivirea timpului secetos încep a fi frecvente incendiile. Inzădar îngrijesc cei interesați, inzădar sunt cu ochii în patru, în zădar se tem de secetă. Resultatul tuturor îngrijirilor e, că statisticele casurile de incendii totuși se înmulțesc.

Astronomia a constatat anumită corelație între ivirea petelor solare și seceta pământescă. Observația zilnică constată și ea, la rândul séu, o corelație între secetă și casuri penibile de incendii.

Acu-i anul, în tot decursul căldurilor caniculare, nu era săptămână să nu se signalizeze catastrofe adevărate.

Vara acésta — de asemenea. Joi noptea (24 l. c. n.) pe la 11 ore s'a iscat un foc teribil în *Băești*, o comună fruntașă în jurul Hațegului, locuită exclusiv de Români.

Cu furie elementară s'a răspândit focul prin clăile de nutreț și stogurile de cereale păioșe adunate prin curți, înteiț puțin și de o lină adiere de vânt. — Au căzut jertfă 17 case, cu toate acaratele economice, rămânând în locul lor numai jale și pustiu.

După spusele părintelui Farcaș, pagubele se urcă la 51766 cor., din cari jumătate probabil se vor întorče pe urma asigurărilor.

Din privilegiul unei furtuni, Vă scriesei acu-i anul, că biserica românească din Riul Alb a fost aprinsă de fulger, insistând ca bisericile noastre cele mai espuse să fie prevăzute cu paratonere.

Luni, în 28 l. c. abia s'au alinat într-o câțva căldurile tropicale, când cu ocaziunea unei ploi a fost lovită aceeași biserică de un fulger distrugător. — De astă-dată nu a aprins'o, ci i-a crepat pârreții, a svirlit puserii tencuiala în modul cel mai capricios, nerămânând cruțat nici chiar altarul séu icônele. —

Reclamațiile Chinei.

Diarul american »New-York-Sun« publică următoarea notă interesantă:

Este de crezut, că guvernul chinez va presenta în curând Rusiei și Japoniei o cerere în compensație pentru pagubele suferite de supușii chinezi în Manciuria în timpul războiului. Este probabil, că guvernul chinez va presenta acésta cerere puțin înainte de sfârșitul tratărilor de la Portsmouth, în cas când aceste tratări ar ajunge la încheierea păcei.

Suma revendicărilor chineze va fi, de sigur, foarte ridicată. Recolta a două sesoane a fost pierdută pentru toți cei ce trăiesc în zona ostilităților, și, în consecință, sunt aci în miserie. Se crede, că guvernul chinez va face pe cei doi beligeranți răspundători de pierderile suferite de supușii séi, dér se crede, că va cere mai puțin Japoniei, de cât Rusiei, dat fiind, că operațiunile militare japoneze ar avé ca rezultat, decât se încheie pacea, că Manciuria va fi restituită Chinei.

Ostilitățile, timp de opt-spredece luni, s'au desfășurat numai pe teritoriul chinez, de unde rezultă, că beligeranții au făcut mari stricăciuni în partea cea mai rodnică și mai bine cultivată a Manciuriei.

Erau 12 milioane de Chinezi în Manciuria, înainte de izbucnirea războiului, și, după afirmațiile celor în curent cu situația, sute de mii din ei au suferit pierderi mari, de pe urma războiului.

În timpul celor opt-spredece luni, țera a fost devastată, satele au fost distruse și China vré să i-se răsplătescă pierderile suferite. Guvernul din Peking nu este totuși sigur, că va obține o compensație, chiar decât ar îndrăzni să o cêră.

Un diplomat eminent, interviewat asupra acestei chestiuni, spunea: »Da, sunt de părere, că China ar trebui să cêră o compensație, dér nu e de loc sigură, că o va obține. Forța priméază dreptul și nu se pōte dice, că China est fortex«.

Anuare.

VII.

Programa școlii civ. gr. cat. publice de fete din Beiuș aparținătoare »Internatului »Pavelean« de fete și diecesi gr. cat. de Oradea-mare pe anul școlastic 1904/1905. Redactată de Vasiliu *Stefanica*, directorul școlii, profesor p. ord. gimnazial. Tipografia seminarului archidieceșan din Blășiū. Pagini 142 și 2 tabele statistice.

Anuarul are următorul conținut: 1) Vorbire ocașională roștită la festivitatea onomastică a P. S. Sale Dr. Demetriu Radu episcop gr. cat. de Oradea mare, patronul școlii. 2) Regulele ortografice ale Academiei române. 3) Planul de învățământ.

În introducerea acestui capitol se precizează ținta învățământului în acest institut, care este: a da viitoarelor mame o creștere religioasă-morală, a-le instrui în economia casnică nu numai în teorie, ci și în practică, ca să știe cultiva o grădină cu legume, să știe cōce pâne și găti mâncare,

să spele și să calce, să croiescă, cōse, brodeze și să cârpescă. Afară de acestea firește să învețe și obiectele prescise, să-și însușescă limbile, dér mai cu semnă limba românească, care e limba institutului în totă întregitatea sa. Mai departe musica, cantul, etc.

Capitolul IV ne prezintă un tablou despre lectura și teșele în scris elaborate din limba română, maghiară, germană în cele 4 clase ale școlii civile, precum și din limba franceză ca obiect facultativ în cele 2 grupuri.

Capitolul V conține cărțile didactice, ce au fost întrebuințate în școlă.

În capitolul VI vedem numele membrilor din senatul școlar, care e compus din 12 membri ordinari și 2 suplenți sub președinta d-lui Ioan Buteanu. Acești membri sunt: Aug. Antal, protopop; Aug. Boiț, avocat; Victor Borlan, profesor; T. Bulc, prof.; V. Dumbravă, prof.; I. Erdelyi, inginer; Al. Gera, intendentul domeniului episcopesc; Ambr. Crețiu, avocat; Dr. G. Mureșanu, medic; Ilie Stan, prof. și V. Stefanica, prof.; și directorul școlii. Suplenți V. Erdelyi, farmacist și Dr. I. Ciordaș, avocat.

Corpul didactic este compus din următorii membri: V. Stefanica, director, 2) Octavia Stolojan, directora internatului, 3) Marta Iepure n. Fabian, 4) Angela Sălăgian n. Buteanu, 5) Elena Fabian, 6) Elena Buteanu, 7) Cornelia Nicola, 8) Eugenia Tăbăcariu, 9) Valeria Pavel, 10) Ilie Stan, catechet și 11) I. Bușiția. Pentru elevele gr. or. catechet: protopopul V. Pap.

Numărul elevelor înmatriculate a fost 103. Din acestea s'au retras 5, a decedat 1. S'au prezentat la examen 97. Toțe românce, ér după confesiune: 89 gr. cat. și 8 gr. orientale.

În cronică anului găsim multe amănunte interesante din viața internă a institutului. Profesorele petrec împreună cu elevele timpul liber, ceea-ce are influență binefăcătoare asupra elevelor. Cursul de dans elevele îl frecventéază supraveghiate de profesore și guvernante. Institutul are o grădină vastă cultivată în mod practic de eleve. În institut este o curățenie exemplară. Școlă are sală de gimnastică. Internatul posedă 2 infirmerii, cari însă n'au prea avut clienți. Elevele au frecventat liturghia în biserica parochială, ér de 2 ori pe săptămână în capela internatului. Elevele s'au împărtășit în cursul anului de 4 ori. Elevele au cântat la liturghie în cor.

Elevele au aranjat la anumite ocaziuni festivități școlare.

Delegatul ministrului instrucțiunei publice are dreptul de a inspecta școlă, a asista la prelegeri și a chestiona, — n'are însă dreptul de a lua nici o dispozițiune.

În internat au fost 98 eleve, dintre cari 44 bursiere.

Literatură.

Aritmetica pentru școlile medii, prelucrată după Dr. Beke Manó, de Aurel *Ciorța*, profesor la gimnaziul din Brașov. Editura librăriei Ciurcu. Pagini 271. Prețul (legat) 3 cor.

Cartea acésta e destinată pentru clasele inferioare, unde se simția lipsa de o carte de aritmetică. Originalul maghiar a fost aprobat de ministrul instrucțiunei și a eșit în numeroșe ediții. D-l Ciorța a înlocuit la teme datele statistice geografice și biografice de interes mai îndepărtat pentru elevii noștri cu altele mai apropiate și a amplificat explicațiunile și temele la calculul catenar. Terminologia întrebuințată până acum a înlocuit'o cu cea usitată în România.

ULTIME SCIRI.

Portsmouth, 30 August. Delegații conferenței de pace au ajuns la perfectă înțelegere. Delegații vor lua măsurile necesare pentru elaborarea tratatului de pace.

Japonia primesce ultimatul Rusiei: Nici o despăgubire de război, împărțirea insulei Sachalin fără restituirea unei sume de răscumpărare. Japonia cedéază în ce privește estradarea vaselor de război internate și în ce privește limitarea forțelor maritime rusești în Extremul Orient. Delegații au propus suveranilor lor imediata încheiere a unui armistițiu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Pericolele verii.

Vara este pentru majoritatea omenirei timpul cel mai frumos al anului. Ea ne aduce belșugul și darurile naturii și ceea ce este mai important, aduce pentru masele nenumerate ale omenilor muncitorii zilele de concediu și de recreație. Cu ce dor așteptă muncitorul spiritual, funcționarul, învățătorul apropierea splendorilor zile, care îi înlesnesc a întorche spațiile odăii întunecoase și a eși în natura

frumôsă, în biserica aromată a pădurii, pe înălțimile majestatoase ale munților, spre a-și recrea timpul și sufletul și a aduna forțe nouă pentru timpurile viltore de muncă grea și istovitoare. Și apoi pentru cealaltă jumătate mai tineră a omenirei, vara este perioada fericirii extreme. Afară din salele școlii, la o parte cu cărțile, în libertate! Iată curentul, ce electrizează tinerimea, când școala își închide porțile și se încep vacanțele. Și ce efect binefăcător are pauza de vară asupra organismului ti-

nerese, care suferă de surmenaj! Obrazii palidii se îmbojurază din nou, peptul cel mic se lărgesce, membrele corpului se încordază și se întăresc și elevul se apucă cu nouă puteri de învățat, când s'a terminat vacanța. Dér vara aduce cu sine și diferite primejdii, și bôle de cari sufer mai ales copiii în etatea fragedă. Sute de copii înfloritori mor în fie-care vară de disenterie. Contra acestei bôle n'avem alt seut decât alimentarea rațională a pruncilor, ceea-ce se pôte ajunge cu deosebire

cu făina de copii a lui Kufeke. Făina pentru copii a lui Kufeke face ca laptele în stomacul copilului să se mistue mai ușor, fiind-că diminuează fermentația în intestine. Peste tot făina lui Kufeke îl face pe copil mult 'mai resistant față cu bôla. Cele mai multe casuri de disenterie se ivesc la copii, cari nu sunt alimentați suficient și rațional. Mamele să fie cont-de acésta și să nu trecă cu vederea un aliment atât de important.

Nr. 1029—1905.

not.

PUBLICAȚIUNE.

Subscrisa primărie comunală face cunoscut, cumcă cărcăma comunală se va **esarănda** cu licitațiune publică în **3 Septemvre** st. n. a. c. la 10 ôre a. m. la cancelaria comunală pe timp de 3¼ anî, adecă

din 1 Octomvrie 1905 începând până în 31 Decemvrie 1908.

Prețul strigării 400 cor.

Doritorii de a licita, au de a depune înainte de începerea licitațiunei un vadiu de 10%.

Condițiunii mai de-aprópe se pot vedé la cancelaria comunală.

Apoldul-mie, la 29 August 1905.

Ilie Topércean. Nicolae Oréștean,
not. eom. 1—1 primar.

Prețuri foarte ieftine!

O parte de mărfuri în Salonul de resturi,
Brașov, Strada neğră nr. 35.

Am onôrea a aduce la cunoșcința Onor. public din oraș și de afară, că am făcut cumpărături în persoană la Viena pentru

SESONUL de VARĂ și de TOAMNĂ și mărfurile deja au sosit.

Mé rog la cas de trebuință a mé onora cu vizitarea **depositului meu cel nou**, unde se va câștiga convingerea, că sunt în stare a vinde **mărfuri solide** de cele mai nouă și moderne, cu **aceleași prețuri** cum se vind de alții la **desfacere totală**. Cu deosebire atrag atențiunea la: **Stofele engleze 140 cm. late, Postavuri engleze 140 cm. late, Haine pentru confirmație în crem, negru și colorat. Stofe de bluse desenuri de cele mai nouă.**

Mătăsării colorate și negre, pentru rochii și bluse. Catifele colorate și negre, Creton, Zephir, Saten, Batist, Köpper și Voil de lehn.

Stofe pentru bărbați, asortiment mare și frumos. Tôte mărunțușurile pentru rochii și haine.

Rugându-mé de o vizitare num'rosă, sunt

Cu tótă stima

JULIUS RESCHNER.

Prețuri solide.

Tôte mărunțușurile pentru rochii.

Costume pentru biciclisti.

Copiiilor precum și adulților un neprețibil dar dumnezeese!

Izvorul „GLORIA” de Arkos

in fer și lithiu-hydrocarbonic foarte bogată
apă minerală medicinală

de un efect miraculos, necauđând iritațiunii de sânge și unflături la stomac, ca cele mai multe ape minerale pré concentra'te în acid carbonic liber și în săruii mineralice.

(Autorisată ca apă medicinală prin decret ministerial intern Nr. 401—1905).

Apa minerală „Gloria” este un **remediu de cură foarte prețios**, care slărnescé pofta de mâncare și înlesnescé mistuirea de minune, promovédă secrețiunea udului și acréla udului, în mod frappant și înfluențéază membrele flegmatice ale organelor respirátore, circulațiunea sângelui și activitatea nervilor într'un mod surprindetor.

Tot așa și pentru copii în orî-ce etate este apa minerală „Gloria” deasemenea o **beutură foarte prețiosă, dorită instinctiv de dinșii**, care favorizéază sănătătii lor în modul cel mai imbucurător.

Béut cu Șampanie, cu vin séu cu bere, apa „GLORIA” va paralisa efectul amețitor ale acestor béuturi mai ales asupra creierilor și a nervilor de multe orî foarte vătămător, sub orî ce împrejurare.

Pe baza unui studiu foarte minuțios mé simt decî obligat a publica, că orî și cine cătră sine, părinții însă și cătră copii lor vor comite mai mult ca o neglijență, decă n'ar încerca efectul minuat al acestei naturală și într'adevăr binecuvântată apă minerală, care se manipuléază la izvor, — pe cât stă în putința omenescă — cu cea mai deosebită severitate.

Deposit propriu în **Brașov, Str. aței nr. 6,**

(vis-à-vis de SCHWARZBURG),

unde se află cu schimbarea sticlelor:

o sticlă de un litru apa minerală „Gloria” pentru 20 filleri,

” ” ” 1/2 ” ” ” 14 ”

29—0 **Josef György,** administrațiunea izvorului „Gloria” de Arkos.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tu-tungeria de pe parcul Rudolf a lui Spudercași la Eremias Nepoții.

În atențiunea Damelor și Domnilor!

Confecțiuni de Dame
Têrgul Inului Nr. 28.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de bărbați
Têrgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Dela deschiderea prăvăliilor mele **mi-am procurat tot-déuna** depositul meu de haine cu **banî gata**, prin ceea-ce mé aflu în plăcută situație de a ofei Onor. public **favorurile cele mai extreme**, mai ales că **cumpăratura a dona** de primăvară a fost **foarte favorabilă și succésă**. Depositul meu de haine constă din confecțiuni de ale firmelor **indigene și streine** din cele mai distinse; se confecționează sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă din **stofe curat de lână** și cu accesoriu de cele mai durabile. —

Ceea-ce privesce **prețurile**, aceste sunt **asa de ieftine**, încât orî cine se pôte convinge, că cu **prețuri așa de favorabile** nimeni nu pôte servi. — Fiind-că principiul meu este să fac dever mare cu puțin profit ofer: **garderobă pentru bărbați din stofe bune** după cea mai din urmă modă cu următoarele **prețuri**:

I **Costum** în orî-ce colóre,
I **Pardesiu** căptușit cu mătase,
I **Pantalón**,
I **Vestă** de pichet modernă,

la olalată le dau cu **20 fiorini.**

A sortiment mare de haine pentru Dame și bărbați.

Cu tótă stima **N. P. GOLDMANN,** magazin de haine pentru dame și bărbați.

PREȚURI FĂRĂ CONCURENȚĂ!

Despărțemântul pentru Dame.
Têrgul Inului Nr. 28.

1	Haveloc de Dame	fl. 4 50.	} și mai sus.
	Paiton negru modern	fl. 6 —.	
	Paletot	fl. 6 —.	
	” de fetițe, copii	fl. 4 —.	
	” de Dame doubel engl.	fl. 4 —.	

Despărțemântul pentru bărbați.
Têrgul Inului Nr. 31—33 în palatul lui Czell.

1	Pardesiu modern pentru bărbați	fl. 7 50.	} și mai sus.
	Tilster engl. modern double	fl. 8 —.	
	Costum modern Sacco	fl. 7 50.	
	Haveloc	fl. 6 —.	
	Costum de școlari	fl. 4 50.	

Pardesiu de copii fl. 5 —.

Costume de copil dela 1 fl. 50 cr.

Alegere colosală din fie-care specie și prețuri ieftine surprindătore.